

ת"פ 1485/06/15 - מדינת ישראל נגד א ג

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 1485-06-15 מדינת ישראל נ' ג

בפני כבוד השופט בן-ציון גרינברגר
מדינת ישראל בעניין:

המאשימה

נגד

א ג

הנאשם

גזר דין

- ביום 28.1.16 הורשע הנאשם על פי הודאתו בביצוע עבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"); ותקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 274(1) לחוק. במסגרת הסדר טיעון הודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, והוסכם בין הצדדים כי יטענו לעונש באופן חופשי ויוזמן תסקיר לעונש.
- כמפורט בכתב האישום המתוקן, ביום 27.5.15 בשעה 07:00 הגיעו שני שוטרים לביתו של הנאשם בבית"ר עלית (להלן: "הבית") כדי לעצור את בנו. השוטרים דפקו על הדלת ולא נענו, ונשארו במקום לערוך תצפית ולדפוק מידי פעם. בשעה 16:00 לערך הגיעה אשת הנאשם לבית, השוטרים נכנסו בעקבותיה לבניין ודפקו על דלת הבית. אז הנאשם הורה לאשתו שלא לפתוח כי מדובר בבלשים. השוטרים הבהירו מעבר לדלת כי בידיהם צו מעצר וחיפוש והנאשם צעק וקילל, בין היתר "אתם תופרים לילד שלי תיק, חבל שהיטלר לא שרף אתכם, אתם שוטרים נאצים, תישרפו, אני אדקור אתכם, אני ארצח אתכם". לאחר זמן מה הגיע שוטר נוסף ואשת הנאשם הסכימה להכניס לבית. כשנכנסו השוטרים המשיך הנאשם לצעוק ולקלל תוך שניגש לעברם, הכה ודחף אותם, חטף את הצוים מיד שוטר וקרע אותם. השוטרים דחפו את הנאשם וזה נפל ארצה.
- הנאשם ניגש למטבח, תפס מסחטת מיץ ממתכת והניף לעבר השוטרים, אשר נטלו ממנו את המסחטה. אז לקח הנאשם סכין חיתוך וניסה לדקור את אחד השוטרים. השוטר הושיט את זרועו כדי להתגונן מן הנאשם והנאשם נעץ את הסכין באמתו השמאלית של השוטר. הנאשם הוסיף וניסה לדקור את השוטר השני, אשר הצליח לאחוז בידו של הנאשם ולהדוף אותו. רק לאחר שהשוטר כיוון את אקדחו לעבר הנאשם וצעק לו "תזרוק את הסכין", הניח הנאשם את הסכין ורץ לחדר האמבטיה.
- כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם לשוטר א ז חתך עמוק בידו השמאלית אשר נתפר בשישה תפרים וכן שריטות בזרוע ימין. הנאשם הודה כאמור בביצוע מעשים אלו והורשע בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ותקיפת שוטר בנסיבות מחמירות.

תסקיר שירות המבחן

עמוד 1

5. על פי תסקיר שירות המבחן מיום 27.6.16, הנאשם בן 63, נשוי ואב לבן מאומץ (18), לדבריו בעל השכלה של שמונה שנות לימוד ושירות צבאי. כיום איננו עובד. לנאשם אין עבר פלילי או תיקי מב"ד פתוחים. צוין כי הנאשם ואשתו עברו טיפולי פוריות רבים ללא הצלחה, ולבסוף אימצו את הבן. מבלי לפרט את נסיבות חייו המפורטות בתסקיר, שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם מתפקד באופן יציב אך דל בכוחותיו וללא גורמי תמיכה משמעותיים בסביבתו הקרובה, למעט אשתו. כן התרשמו כי מערכת היחסים עם בנו משמשת כגורם סיכון עבורו, כאשר הנאשם אינו מאופיין בדפוסים עבריינים ואלימים, אלא שבמצבים הקשורים לבנו, יכולת הוויסות העצמי והשליטה העצמית של הנאשם נפגעת. בתסקיר צוין שהשירות פגש בנאשם בשנת 2012 בעקבות תקיפת קטין שבנו היה מסוכסך עמו (שבגינה לא הורשע ונדון לשל"צ).
6. כגורמי סיכון נלקחו בחשבון מעורבותו קודמת בעבירת אלימות שאף היא בוצעה בהקשר לבנו וטיפול שקיבל בשעתו לא צלח; מאפייני העבירות וחומרתן; הקושי בהפרדה כלפי בנו, שבגינה מגיב באלימות בהקשר זה תוך שמחזיק בגישה סלחנית ביחס לשימוש באלימות ורואה בה ככלי לגיטימי להתמודדות במצבי דחק; כמו כן היעדר מודעות לבעייתיות במצבו ונקיטה בגישה השלכתית וקורבנית, וקשיים בשליטה בדחפים התוקפניים. לאור גורמים אלה שירות המבחן מעריך כי בסיטואציות הקשורות למצבו של בנו, קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשם, שעלולה להיות בדרגה גבוהה. יחד עם זאת צוין כי כיום ההתרשמות היא שהנאשם מקבל טוב יותר את מצבו הבעייתי של בנו, ועל כן הסיכון להישנות התנהגות אלימה פחת.
7. לסיכום, כיון שמדובר באדם מבוגר, בעל אישיות חלשה ודיכאונית ללא גורמי תמיכה בסביבתו, וחרף התוצאות הקשות של מעשיו, נוכח ההפחתה ברמת הסיכון המליץ שירות המבחן לשקול ענישה בדרך של עבודות שירות לצד פיצוי כספי לנפגע העבירה.
8. בדיון הטיעונים לעונש נטען מצד ההגנה כי הנאשם החל בטיפול פסיכיאטרי דרך קופת החולים, וביקשו לבחון תכנית טיפולית דרך שירות המבחן. המאשימה התנגדה וטענה כי ניתן לקבל טיפול במסגרת מאסר בפועל, שהוא העונש הראוי לנאשם נוכח העבירות החמורות שבצע. בתום הדיון הוריתי על הגשת תסקיר משלים בעניין הטיפול.
9. בתסקיר משלים מיום 6.9.16 צוין כי שירות המבחן הפנה את הנאשם לבדיקה פסיכיאטרית, ומחוו"ד הפסיכיאטר המטפל עולה כי הנאשם אובחן כסובל מדיכאון קל וקיבל התוויה לטיפול תרופתי. כן צוין כי חוות הדעת הפסיכיאטרית מחזקת את התרשמות שירות המבחן באשר לנתונים הקוגניטיביים הנמוכים של הנאשם, כאשר לאור מצבו הנפשי הדיכאוני, הנאשם אינו מתאים לטיפול בשירות, המצריך יכולת קוגניטיבית תקינה ומצב נפשי מאוזן לשם תהליכי הפנמה ושינוי. יחד עם זאת, לסברת השרות, המשך טיפול תרופתי פסיכיאטרי יכול להביא לשיפור במצבו הנפשי ולמיתון תגובותיו האלימות, ובכך להפחתת הסיכון להישנות עבירות אלימות. שירות המבחן חזר על המלצתו להטיל על הנאשם עבודות שירות לצד פיצוי כספי לנפגע העבירה, ולהימנע ממאסר בפועל.
10. מטעם ההגנה נשמעו עדויות לעונש. גב' שושנה כהן, לשעבר קצינת כוח אדם במשטרה, שכנה של הנאשם מזה 25 שנים, העידה כי הנאשם בעל מידות טובות, אך כשפגעו בילד שלו הוא היה מתרגז וצועק. כן ציינה כי התרשמה שהוא בדיכאון חמור במשך תקופה. עוד העיד לטובת הנאשם מר יהודה בצלאל, שהיה חבר בקופת הצדקה של העיר ומנהל כולל אשר בו השתתף הנאשם בתפילות ושיעורי תורה. כן היה בכולל במסגרת מעצר בית בשנים 2012-2013. מר בצלאל העיד כי בתקופה זו הנאשם היה חיובי.
11. בחוו"ד הממונה על עבודות השירות מיום 24.8.16 נקבע כי הנאשם מתאים לעבודות שירות ומומלץ להציבו במעון נכים בירושלים.

12. המאשימה טוענת כי במעשיו פגע הנאשם בערכי שלמות הגוף ובטחונו של אדם, שלמות גופו של שוטר ופגיעה בשלטון החוק וביכולת השוטרים לבצע את תפקידם. לטענת המאשימה, לשוטר נגרמה חבלה מינימאלית תוך כדי התגוננות, כאשר היה יכול להיגרם לו נזק גדול יותר אם לא היה מתגונן. הנאשם כיוון את הסכין בכוונה לפגוע בשוטר. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, ב"כ המאשימה מתייחסת לכך שהנאשם בחר לבצע את העבירה באופן מתמשך, כאשר התבצר בבית במשך שעות ולא פתח את הדלת לשוטרים, וכאשר השוטרים נכנסו, נמשך האירוע פרק זמן ארוך, כך שלא מדובר ברגע של התלהטות אלא בהחלטה מושכלת.

13. אשר למצבו הנפשי של הנאשם, טוענת המאשימה כי לא ידוע האם המעשים נשוא כתב האישום בוצעו עקב האפיזודה הדיכאונית שתוארה בתסקיר המשלים. מכל מקום אין עדות מומחה אודות מצבו הנפשי של הנאשם, בעוד ששני עדי האופי שהעידו אינם מומחים. לא ניתן לומר שמצב המתואר בכתב האישום נגרם עקב סיטואציה רפואית שבגינה אחריות הנאשם פחותה יותר.

14. המאשימה טוענת כי יש לקבוע מתחם ענישה שנע בין 30 ל- 60 חודשי מאסר בפועל, ובתמיכה הציגה שני פס"ד לחיזוק עמדתה. אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, נטען כי מדובר באדם מבוגר, וניתן לקחת בחשבון את הודאתו ולקחת האחריות והחיסכון בזמן. מנגד, כפי שצוין בשני התסקירים, לקיחת האחריות הינה מוגבלת, מאחר שהנאשם נקט בגישה קורבנית והוא שולל את הצורך שיזקק לטיפול. בהתחשב בשיקולים הללו, ביקשה המאשימה כי העונש ייקבע בחלק התחתון של המתחם אך לא ברף התחתון. כן ביקשה המאשימה לזקוף לטובת המתלונן את ההפקדה בתיק בסך 5,000 ₪.

15. המאשימה הגישה כראיה את ההסדר שניתן בתיק הקודם בו נדון הנאשם לשל"צ.

עמדת ההגנה

16. לטענת ההגנה, מלכתחילה החמירה המאשימה עם הנאשם כאשר הגישה נגדו כתב אישום חמור לבית המשפט המחוזי חלף בית משפט השלום, וכעת מבקשת הטלת עונש חמור ללא הצדקה, כאשר הפסיקה שהציגה אינה דומה לענייננו. במקרה דנן, לא מדובר באירוע מתוכנן, והנאשם כלל לא היה מעוניין במגע עם השוטרים. אין חולק על כך שלא ראוי כי אזרח ייקרע צוים ויקרע אותם, אך לאחר מכן השוטרים הפילו את הנאשם והסלימו את האירוע, ורק אז, בתגובה להתנהגות של השוטרים כלפיו החל הנאשם בהתנהגות אלימה תוך אחיזה בחפצים שהיו בסביבתו. עוד נטען כי נסיבות אישיותיות של הנאשם הם שהובילו אותו, אדם מבוגר, למעשים שעשה, כמפורט בתסקיר. הנאשם שהה במעצר בתיק זה משך חודש וחצי, פעם ראשונה בחייו, וסבל מאוד במעצר, כאשר היום מטפל הנאשם בעצמו, ובבנית לו תכנית טיפולית אצל פסיכיאטר; ויש להתחשב בכל אלה לקולא בגזירת עונשו.

17. לטענת ההגנה, יש לקבוע מתחם הנע בין של"צ ומאסר מותנה ועד שנת מאסר, ובמקרה דנן, שקלול כל האמור מוביל למסקנה כי יש להימנע ממאסר בפועל וניתן להסתפק בעונש מאסר שירוצה על דרך עבודות שירות למשך תקופה מתונה.

דין והכרעה

18. הערכים שנפגעו במעשי הנאשם הם פגיעה בשלמות הגוף ובשלטון החוק. העובדה כי התקיפה נעשתה כלפי שוטר במסגרת מילוי תפקידו, עת ביקש לעצור את בנו של הנאשם, מחמירה את הפגיעה בערכים המוגנים. לא ניתן להשלים עם פגיעה בעובדי ציבור ככלל, ושוטרים בפרט, האמונים על שמירת הסדר הציבורי, ויש צורך לנקוט בענישה מחמירה (ראה: ע"פ 194/14 מדינת ישראל נ' מחמד מחמוד (12.2.14)).

19. העונש הסטטוטורי על עבירת תקיפת שוטר לפי סעיף 274 לחוק, בנסיבות בהן כוונה להכשיל את השוטר בתפקידו כנטען בענייננו, הינו מאסר עד חמש שנים ולא פחות משלושה חודשים; העונש על גרימת חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק הוא עד שבע שנים, כאשר בהתאם לסעיף 335(א), לפיו הורשע הנאשם, בנסיבות בהן הייתה התקיפה באמצעות נשק חם או קר, העונש המקסימלי בגין גרימת החבלה הינו עונש כפול.

20. אשר למדיניות הענישה הנוהגת, שני פסקי הדין שהציגה המאשימה עוסקים בנסיבות שונות וחמורות כך שאינם רלוונטיים לעניינו. ההגנה הציגה פסיקה שחלקה רלוונטית לענייננו. להלן אביא דוגמאות מפסיקה רלוונטית בסיטואציה של תקיפת שוטר:

עפ"ג 5020-03-15 **וייס נ' מדינת ישראל** (12.10.15) - המערער הורשע במספר עבירות שמהותן תקיפת שוטר ואיומים, כאשר שוטרים ניגשו למערער שישב על קטנוע וביקשו תעודת זהות, המערער התפרע, ניסה לדרוס שוטר, נהג באלימות כלפי השוטרים וגרם לחבלות תוך איומים וקללות, עד שנעצר. בימ"ש שלום גזר על הנאשם עונש של 8 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לשוטרים. ביהמ"ש המחוזי קיבל את הערעור שהגיש הנאשם והפחית את העונש ל-6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות (שאר מרכיבי העונש נותרו על כנם), מתוך התחשבות בשיקומו של המערער ובקבלת האחריות, ובחלוק הזמן מאז הגשת כתב האישום ועד לגזר הדין (חמש שנים).

עפ"ג 194/14 **מדינת ישראל נ' מחמד מחמוד** (12.2.14) - הנאשם הורשע ע"פ הודאתו בעבירות חבלה ופציעה חמורה בנסיבות מחמירות, ניסיון תקיפת שוטר והתפרעות. הנאשם השתתף בהתפרעות נגד כוח משטרה שנכנס לעיסאווייה לבצע פעילות, בכללן חיפוש בבית הורי הנאשם, במטרה לסכל את הפעילות. הנאשם השתתף בהתפרעות, יידה אבנים לעבר שוטרים, פגע בשוטר ושבר את אחד משיניו, התנגד למעצר והכה את השוטר כך שנגרמו לו חבלות נוספות. ביהמ"ש המחוזי גזר עליו עונש של 6 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי, ברם ביהמ"ש העליון קיבל את ערעור המאשימה על קולת העונש וגזר על הנאשם עונש של שנת מאסר. בעניין ההוא, ההשתתפות בהתפרעות, יחד עם אחרים, לסיכול פעילות המשטרה, והמשך התנגדות ואלימות מאת המשיב, היו חמורים מאשר הנדון לפני.

עפ"ג 64091-10-13 **עיאדאת נ' מדינת ישראל** (22.5.14) - המערער הורשע בגין תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, איומים והעלבת עובד ציבור. לביתו של המערער הוזעקה משטרה עקב השתוללות והמערער ברח, נתפס, עלב בשוטרים ופגע בהם באמצעות ראשו גם לאחר שנאזק. לאחר שהמערער הפר צו מבחן וחזר להתמכרויותיו גזר עליו בימה"ש שלום 6 חודשי מאסר בפועל. ביהמ"ש המחוזי לא התערב בפסיקה זו, תוך שציין כי לאחר שהורשע המערער ביצע עבירות אלימות נוספות, וכי עבודות שירות אינן רלוונטיות בשל היעדר חו"ד ממונה ועל פניו, חוסר התאמה לשירות.

ת"פ (ב"ש) 20397-02-11 **מדינת ישראל נ' אטרש** (9.3.14) - הנאשם הורשע בגין תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר והיזק במזיד - זאת כאשר ניסה לסכל את מעצר בנו, תקף שוטר באגרופים בכל חלקי גופו, והשתתף בצוותא חדא עם אחרים בזריקת אבנים מסיבית לעבר ניידת המשטרה אשר ניזוקה, כך שהשוטרים נאלצו להשתמש בגז מדמיע ולירות בנשק חם. לאור עברו הפלילי של הנאשם וחומרת האירוע, נגזרו עליו 30 חודשי מאסר בפועל (והפעלת מאסר מותנה בן 3 חודשים), מאסר מותנה ופיצוי.

ת"פ 2505/02 **מדינת ישראל נ' מחלב** (14.1.04) - במקרה זה הורשע הנאשם בעבירות תקיפת שוטר, איומים, החזקת סכין, הסגת גבול וניסיון תקיפה. הנאשם תקף שוטר (שכנו, עת לא היה בתפקיד) באגרופים, ידה לעברו אבנים וברזלים, והסיג גבול ביתו ואיים עליו בסכין. על אף עברו הפלילי, ביהמ"ש התחשב בגילו (20) ובהליך השיקום

שהחל בו והטיל עליו מאסר מותנה ושל"צ של 300 שעות.

21. אדגיש, כי בחלק מהמקרים דלעיל השוטרים לא נפגעו באופן שהצדיק הרשעה בעבירת גרימת חבלה חמורה, כפי שהורשע הנאשם בעניינו, עבירה שהעונש העומד בצידה חמור יותר מתקיפת השוטר.

22. אשר לנסיבות ביצוע העבירה בנדון דנן, לביצוע העבירות לא קדם תכנון. בניגוד לעמדת המאשימה, העובדה שהנאשם לא פתח את הדלת לשוטרים אינה מעידה על כך שתכנן לפגוע בהם או כי מדובר באירוע ארוך ומתמשך. מדובר בסיטואציה מתגלגלת, כאשר התקיפה הפיזית הממשית ארעה רק לאחר שהנאשם הופל על ידי השוטרים או אז הרים מסחטה וסכין שנמצאו בקרבתו (ולא כלים שהוכנו מראש). הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה גדול יותר מהנזק שנגרם, שכן השוטר נפגע כאשר התגונן ואלמלא היה מתגונן הפגיעה עלולה הייתה להיות קשה יותר. הנזק שנגרם הוא ממשי, חתך שדרש תפריים.

23. אשר לסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, אני מקבל את עמדת שירות המבחן כי הקשר הבעייתי של הנאשם עם בנו והצורך לגונן עליו מפני אחרים, יחד עם קושי בשליטה עצמית ויחס סלחני כלפי שימוש באלמות במצבי דחק, השפיעו על הנאשם בביצוע העבירות. אין לדבר השפעה על יכולתו של הנאשם להבין את מעשיו או לשלוט בהם, כפי שטענה המאשימה, אך יש לסיבות אלו חשיבות בשקלול נסיבות ביצוע העבירה. כן אני מתחשב בכך שהעבירות בוצעו בבית הנאשם, על ידו בלבד, כאשר השוטרים הגיעו לעצור את בנו בעוד שהבן כלל לא היה בבית (בשונה מהתפרעויות ופעולות שבוצעו בצוותא לסיכול פעולה משטרתית).

24. לאחר שקלול הפגיעה בערכים המוגנים, מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירה, סבורני כי יש להעמיד את מתחם הענישה כך שינוע בין 2 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

25. בעניינו אין שיקולי שיקום או הגנה על ציבור המצדיקים סטייה מן המתחם.

26. אשר לנסיבות האישיות לשם קביעות העונש בתוך המתחם, מתחשב אני בגילו של הנאשם (63) ובעברו הנקי (למעט ביצוע עבירה שבגינה לא הורשע כמפורט לעיל). כמו כן אני מתחשב בהתרשמות שירות המבחן כי הנאשם הינו בעל אישיות חלשה ודכאונית ללא גורמי תמיכה, וכן שוקל לקולא את מצבו הנפשי ואת העובדה כי התחיל טיפול ע"י פסיכיאטר בקהילה, וכי ככל הנראה, עונש מאסר בפועל יפגע בנאשם באופן קשה. כן מצאתי לנכון להתחשב בנסיבות חייו כפי שתוארו בתסקיר, ולעובדה כי התנהגותו האלימה בוצעה על רקע הקשר הבעייתי של הנאשם עם בנו, כמפורט לעיל.

27. כאמור, שירות המבחן עומד על המלצתו לגזירת עונש שירוצה בעבודות שירות ופיצוי כספי. לאור הנסיבות המתוארות לעיל והעובדה כי הנאשם שהה במעצר במשך חודש וחצי, אני מקבל את המלצת שירות המבחן וגוזר על הנאשם כדלקמן:

- א. 4 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו של הנאשם, שיבוצעו בעבודות שירות.
- ב. מאסר מותנה בן 4 חודשים באם יעבור הנאשם עבירה מן העבירות שהורשע בהן, בתוך 12 חודשים מיום סיום עבודות השירות;
- ג. פיצוי בסך 3,000 ₪ לשוטר א.ז. הפיצוי ישולם מתוך הפיקדון שהפקיד הנאשם בתיק המעצר.

28. הנאשם יתייצב לצורך קליטה והצבה ביום 1.12.16 שעה 8:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות ביחידת

עבודות שירות, מפקדת מחוז דרום, באר שבע.

29. המזכירות תעביר עותק מפסק הדין לממונה על עבודות השירות, ותשיב לנאשם את יתרת הפיקדון שהופקד בתיק המעצר.

ניתן היום, כ' חשוון תשע"ז, 21 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.